

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบหนึ่งของระบอบการปกครองและการแบ่งแยกการใช้อำนาจรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ชาญชัย แสวงศักดิ์, 2542 : 5) ให้เป็นไปตามหลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของไทยในปัจจุบัน ซึ่งได้จัดแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในส่วนของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองโดยใช้หลักการกระจายอำนาจ (decentralization) กล่าวคือรัฐบาลส่วนกลางมอบอำนาจบางส่วนให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถบริหารและดำเนินกิจการของท้องถิ่นด้วยตนเองได้ในรูปของการจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (local government) มีอำนาจหน้าที่ของตนเอง และมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การบริหารการเงินการคลัง รัฐบาลทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ควบคุม กำกับ และดูแลให้การบริหารเป็นไปตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง (local self government) ด้วยการเลือกผู้แทนที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นนั้นเข้าไปทำหน้าที่บริหาร และจัดบริการสาธารณะตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจหลักคือการจัดบริการขั้นพื้นฐานตามหน้าที่ และความรับผิดชอบครอบคลุมงานดังนี้ คือ งานที่เกี่ยวกับการป้องกันความปลอดภัย งานที่เกี่ยวกับการบริหารสวัสดิการสังคม งานที่เกี่ยวกับการพาณิชย์ของท้องถิ่น และงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน (ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2526 : 70 - 74) จากภาระหน้าที่งานที่ต้องดำเนินการข้างต้นมีขอบเขตกว้าง ทำให้การบริหารงานประสบปัญหาในทางปฏิบัติ กล่าวคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจะดำเนินการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง ตรงความต้องการ และสอดคล้องกับสภาพปัญหาของภาวะการณ์ในขณะนั้น ดังผลการศึกษาของ ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (อ้างถึงใน ภูษิต สมจิตต์, 2535 : 2) ได้สะท้อนให้เห็นปัญหาการบริหารงานของท้องถิ่นไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรจะเป็น เนื่องมาจากมีภาระในการให้บริการสาธารณะเกินกำลังความสามารถ และผลการศึกษาของธเนศวร์ เจริญเมือง (2539 : 14) เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการกระจายอำนาจ ซึ่งสรุปจากการประมวลผลการศึกษาของนักวิชาการหลายท่านพบว่า ปัญหาการ

ใจแทนที่จะเป็นการตัดสินใจที่ดีที่สุด (สมัยศ นาวีการ, 2544 : 150) กอปรกับข้อจำกัดด้านข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับทางเลือกต่าง ๆ และการขาดหลักการทางทฤษฎีที่แน่นอนและขาดเกณฑ์อ้างอิงในการยึดถือปฏิบัติ ทำให้ผู้ตัดสินใจโน้มเอียงที่จะใช้ดุลพินิจของตนในการตัดสินใจเลือกจัดสรรงบประมาณให้แก่โครงการใดโครงการหนึ่งมากขึ้น

จากสาเหตุข้างต้น การพิจารณาจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่จึงมักเป็นไปในลักษณะเป็นการตัดสินใจเลือกของส่วนบนหรือผู้มีอำนาจตามความต้องการของตนมากกว่าคำนึงถึงความต้องการแท้จริงของส่วนล่างหรือประชาชน และเป็นผลของการต่อรองทางการเมืองของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะนักการเมืองทั้งที่เป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ จึงนำไปสู่ปัญหาการจัดสรรงบประมาณให้กับแผนงาน/งาน/โครงการที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าตามหลักเศรษฐศาสตร์ หรือเป็นแผนงาน/งาน/โครงการที่ให้ผลไม่ตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ดังสะท้อนให้เห็นได้จากการศึกษาของภูสิต สมจิตต์ (2535 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร ฝ่ายบริหารคำนึงถึงเหตุผลทางการเมืองมากกว่าการใช้หลักทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ และการศึกษาของพวงน้อย สัตโยภาส (2538 : บทคัดย่อ) ซึ่งเน้นให้เห็นถึงสภาพปัญหาการจัดสรรงบประมาณได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยพบว่าสมาชิกสภาจังหวัดใช้กลไกของสภาจังหวัดและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ให้อำนาจไว้เป็นเครื่องมือในการต่อรองทางการเมือง เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เป็นไปตามความต้องการและให้พื้นที่เลือกตั้งของตนได้รับจัดสรรงบประมาณมากที่สุด โดยไม่คำนึงถึงความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่อื่น ดังนั้นหากว่าได้มีการกำหนดรูปแบบแนวทางการพิจารณาจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจน แน่นนอน และสามารถนำไปใช้อ้างอิงในทางปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงแล้ว ก็จะช่วยลดโอกาสในการโน้มเอียงที่จะใช้ดุลพินิจส่วนบุคคลในการตัดสินใจจัดสรรงบประมาณมีความสมเหตุสมผลตามหลักวิชาการมากขึ้น อันจะส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้

ด้วยเหตุผลตามที่กล่าวมา การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ จึงมุ่งประเด็นความสนใจไปที่กระบวนการในการจัดสรรงบประมาณและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณของท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการเงินการคลังและการบริหารงานท้องถิ่นโดยรวม ในการนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษากรณีของเทศบาลด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ ประการแรก เนื่องจากเทศบาลเป็นองค์กรปก

ครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นหน่วยปกครองตามหลักการกระจายอำนาจที่เก่าแก่รองจากสาขาภิบาล (ปัจจุบันได้ยุบเลิกไปแล้ว) จึงมีการพัฒนาตัวเองอย่างเป็นลำดับจนได้รับการยอมรับว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจปกครองตนเองสมบูรณ์ที่สุด (ประหยัดหงษ์ทองคำ, 2529 : 22) ประการที่สอง จากหลักเกณฑ์การยกฐานะท้องถิ่นเป็นเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (รวมถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543) มาตรา 7 ถึงมาตรา 11 รวมถึงหลักเกณฑ์ในทางปฏิบัติของกระทรวงมหาดไทยในการจัดตั้งท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ซึ่งได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่า 12 ล้านบาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน) มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป และอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 1,500 คนต่อตารางกิโลเมตร เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นที่ตั้งเป็นศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นที่มีประชากร 10,000 คนขึ้นไป อยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อตารางกิโลเมตร และมีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล และเทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีราษฎรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป อยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อตารางกิโลเมตร และมีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล (ศูนย์ข้อมูลท้องถิ่น, <http://www.local-gov.org.>, 2544) ทำให้ถือได้ว่าเทศบาลเป็นหน่วยบริหารงานของท้องถิ่นที่มีลักษณะความเป็นเมืองมากกว่าชนบท การจัดการบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนจึงมีขอบเขตกว้างและซับซ้อน เป็นผลให้การพิจารณาจัดสรรงบประมาณของเทศบาลมีความสลับซับซ้อนและยุ่งยากในกระบวนการตัดสินใจตามไปด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล
3. เพื่อเสนอแนะวิธีการที่เหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล

ข้อสันนิษฐาน

ตามที่ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวมาข้างต้นตามลำดับนั้น ผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ว่า ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวทางการศึกษาการตัดสินใจแบบพฤติกรรม/พรรณนาความ (descriptive/behavior decision theory)

กล่าวคือ การศึกษาการตัดสินใจในแง่มุมมองของการอธิบายถึงลักษณะการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลเป็นอย่างไร ด้วยวิธีการใด และผลการตัดสินใจนั้นเป็นอย่างไร (what is happened or what has happened) ภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีการตัดสินใจเชิงพฤติกรรม (behavior decision theory) ของไซมอน (Simon) โดยมีข้อสันนิษฐานสำหรับเป็นแนวทางในการพิสูจน์ดังนี้

ตาราง 1 ข้อสันนิษฐาน

ข้อสันนิษฐาน	ดัชนีค่า	ความหมาย
1. การพิจารณาจัดสรรงบประมาณของเทศบาลเป็นไปโดยผู้ตัดสินใจใช้ดุลพินิจหรือความพึงพอใจส่วนบุคคลมากกว่าความเป็นเหตุผลตามหลักทฤษฎี	1. การจัดสรรงบประมาณ 2. ดุลพินิจ 3. ความพึงพอใจ 4. ความเป็นเหตุผล	การตัดสินใจเลือกจัดสรรวงเงินจำนวนหนึ่งให้แก่แผนงาน งาน/โครงการ แผนงานใด งาน/โครงการหนึ่ง อำนาจในการตัดสินใจโดยใช้การคิดวิเคราะห์ตามการรับรู้ ความรู้สึก ค่านิยม และสัญชาตญาณของผู้ตัดสินใจ 1. ความรู้สึกชอบ ดี 2. การได้รับผลตอบแทนตามความต้องการหรือความมุ่งหมายของผู้ตัดสินใจ การพิจารณาถึงผลได้ – ผลเสียของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น โดยการประเมินเปรียบเทียบทางเลือกทั้งหมด เพื่อเลือกสิ่งที่ดีที่สุด
2. ผลการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลเป็นการจัดสรรงบประมาณเพื่อตอบสนองเหตุผลทางการเมืองมากกว่าผลประโยชน์คุ่มค่าตามหลักเศรษฐศาสตร์	1. เหตุผลทางการเมือง 2. ผลประโยชน์คุ่มค่าตามหลักเศรษฐศาสตร์	1. ข้อตกลงหรือข้อสรุปของการต่อสู้แข่งขันทางความคิด ค่านิยม การต่อรอง ประนีประนอม และเกมการเมือง ของกลุ่มต่าง ๆ 2. ความนิยม การยอมรับ และเสียงสนับสนุน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อสันนิษฐาน	ดัชนีค่า	ความหมาย
<p>3. ในการตัดสินใจจัดสรรงบประมาณ ปัจจัยแวดล้อมของผู้ตัดสินใจ ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความคาดหวัง และภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านองค์การ ประกอบด้วย โครงสร้างองค์การ กฎระเบียบและข้อบังคับ กลุ่มในองค์การ และบทบาทของกลุ่มการเมือง ปัจจัยด้านสถานการณ์ของการตัดสินใจ ประกอบด้วย ระดับข้อมูลและความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ มีผลต่อการตัดสินใจ</p>	<p>1. ปัจจัยด้านบุคคล</p> <p>1.1 ความรู้</p> <p>1.2 ความสามารถ</p> <p>1.3 ประสบการณ์</p> <p>1.4 ความคาดหวัง</p> <p>1.5 ภาวะผู้นำ</p> <p>2. ปัจจัยด้านองค์การ</p> <p>2.1 โครงสร้างองค์การ</p> <p>2.2 กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ</p> <p>2.3 กลุ่มคนในองค์การ</p> <p>2.4 บทบาทของกลุ่มการเมือง</p>	<p>ความรอบรู้ในข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อมกับเรื่องนั้นๆ</p> <p>ศักยภาพในการคิด การวิเคราะห์ การสร้างสรรค์ และก้าวแก้ปัญหาของบุคคล</p> <p>ความเข้าใจจากการรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เคยผ่านมาหรือเกิดขึ้นในอดีต</p> <p>จุดมุ่งหมายหรือสิ่งที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นในอนาคต</p> <p>ความสามารถในการสื่อสารและการโน้มน้าวใจให้ผู้อื่นยอมรับเชื่อฟัง และปฏิบัติตาม</p> <p>รูปแบบการจัดองค์การ ตำแหน่งหน้าที่ การบังคับบัญชา</p> <p>แนวทาง วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติที่กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร หรือเป็นทางการ</p> <p>คณะที่ปรึกษา คณะทำงาน และกลุ่มที่ไม่เป็นทางการภายในองค์การ</p> <p>ระดับความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมและอำนาจต่อรองของสมาชิกนักการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อสันนิษฐาน	ดัชนีค่า	ความหมาย
4. วิธีการตัดสินใจที่เหมาะสมในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ควรมีลักษณะเป็นการผสมผสานระหว่างการตัดสินใจที่ยึดหลักความพึงพอใจ (satisfaction) ของผู้ตัดสินใจและหลักผลตอบแทนจากการลงทุน	3. ปัจจัยด้านสถานการณ์การตัดสินใจ	
	3.1 ระดับข้อมูล	ปริมาณความมาก – น้อย คุณภาพและความครบถ้วนของข้อมูล
	3.2 ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์	โอกาสหรือแนวโน้มที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ แน่แน่นอน เสี่ยงและไม่แน่นอน
	1. หลักความพึงพอใจ	การเลือกทางเลือกที่สามารถตอบสนองการแก้ไขปัญหาถึงเกณฑ์ขั้นต่ำ หรือให้ผลตามความต้องการและความมุ่งหมายที่เพียงพอแก่ผู้ตัดสินใจ
	2. หลักผลตอบแทนจากการลงทุน	การเลือกทางเลือกที่คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดที่ได้รับเปรียบเทียบกับทรัพยากรหรือค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป

ความสำคัญและประโยชน์

การศึกษานี้เป็นการวิจัยประยุกต์ (applied research) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของเทศบาล ประโยชน์ของการศึกษามีดังนี้

1. เพื่อให้ทราบกระบวนการและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้ในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล

หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ เทศบาลและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ กระทรวงมหาดไทย สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (quantitative research) ในลักษณะการศึกษาเฉพาะกรณี (the case study approach) คือ ศึกษากระบวนการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยทำการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (judgmental sampling) และการสุ่มเลือกแบบอ้างอิง (referral sampling) บุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in – dept interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นขอบเขตการวิจัยนี้มีดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ เป็นการศึกษาที่มุ่งเฉพาะกรณีเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เนื่องจากเป็นเทศบาลที่ตั้งอยู่ในชุมชนเมืองที่มีความสำคัญและเป็นแหล่งศูนย์กลางความเจริญด้านต่าง ๆ ทั้งในระดับจังหวัด ภูมิภาค และประเทศ เช่น การธุรกิจพาณิชย์ อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการศึกษา เป็นต้น จึงมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติกว้างและซับซ้อน เพราะนอกจากหน้าที่ที่กำหนดตามกฎหมายแล้ว ยังต้องทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ท้องถิ่นพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะและศักยภาพของเมือง รวมถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อันเกิดจากผลกระทบของการพัฒนาเมือง เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาการจัดให้บริการสาธารณสุขชุมชน เป็นต้น ดังนั้นการตัดสินใจในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำเป็นเรื่องสำคัญอย่างมาก เพราะแม้ว่าเทศบาลนครหาดใหญ่จะมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนจำนวนมาก โดยสถิติในปี 2544 ประมาณ 714 ล้านบาท (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2544 : 251 – 252) แต่ทว่าในแต่ละปีเทศบาลมีกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ จำนวนมากที่จำเป็นต้องดำเนินการ จึงไม่สามารถจัดสรรเงินงบประมาณที่มีอยู่ให้แก่กิจกรรมและโครงการทั้งหมดได้ กอปรกับเทศบาลนครหาดใหญ่เป็นเทศบาลเก่าแก่และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่ามีการบริหารงานภายในที่เป็นระบบ

2. ขอบเขตด้านประชากร เป็นการศึกษากลุ่มบุคคลผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มบุคคลผู้มีอำนาจและหน้าที่โดยตรงในการตัดสินใจ ได้แก่ ฝ่ายบริหาร/คณะเทศมนตรี และฝ่ายนิติบัญญัติ (สมาชิกสภาเทศบาลที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร) และกลุ่มบุคคลผู้เกี่ยวข้องโดยอ้อมในการตัดสินใจ ได้แก่ ปลัดเทศบาล

ผู้อำนวยการกองคลัง ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน หัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ เจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณ และกลุ่มผลประโยชน์ (นายทุน หัวคะแนน ผู้รับเหมา)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลในช่วงระยะเวลาปีงบประมาณ 2544 -2546 โดยมุ่งศึกษาวิเคราะห์เฉพาะด้านการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่เป็นการจัดจ่ายจากเงินรายได้ของเทศบาล

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาวิจัยนี้ใช้รูปแบบวิธีวิจัยแบบกรณีศึกษา (the case study approach) คือเป็นการวิเคราะห์กระบวนการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลนครหาดใหญ่ ดังนั้นผลการวิจัยนี้จึงเป็นผลการวิเคราะห์ในระดับสถาบันที่เป็นลักษณะกรณีศึกษา การนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปจึงต้องคำนึงถึงบริบทแวดล้อมของเทศบาลหรือหน่วยงานนั้นประกอบด้วย

นิยามศัพท์เฉพาะ

งบประมาณ หมายถึง แผนทางการเงินที่แสดงถึงรายได้และการจัดสรรรายจ่ายเพื่อการดำเนินงานของเทศบาลนครหาดใหญ่ในรอบระยะเวลา 1 ปีงบประมาณ

ปีงบประมาณ หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป และใช้ปี พ.ศ. ของปีถัดไปเป็นชื่อปีงบประมาณของเทศบาลนครหาดใหญ่

งบประมาณของเทศบาล หมายถึง เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาลนครหาดใหญ่

การจัดสรรงบประมาณ หมายถึง การตัดสินใจจัดสรรวงเงินจำนวนหนึ่งเพื่อการดำเนินงานในแผนงาน งานโครงการใด แผนงาน งาน/โครงการหนึ่งของเทศบาลนครหาดใหญ่

ฝ่ายบริหาร/คณะผู้บริหาร หมายถึง นายกเทศมนตรี และคณะเทศมนตรี เทศบาลนครหาดใหญ่

ฝ่ายนิติบัญญัติ หมายถึง สมาชิกสภาเทศบาลนครหาดใหญ่ ที่ไม่ใช่ผู้มีตำแหน่งในฝ่ายบริหาร

ฝ่ายพนักงานปฏิบัติงาน หมายถึง ปลัดเทศบาล หัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณของเทศบาลนครหาดใหญ่

เจ้าหน้าที่งบประมาณ หมายถึง ปลัดเทศบาลนครหาดใหญ่

เจ้าหน้าที่จัดทำงานประมาณ หมายถึง พนักงานเทศบาลผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติ
หน้าที่การจัดทำงานประมาณของเทศบาลนครหาดใหญ่